

Dohányárusok Közlönye

A MAGYARORSZAGI NAGY- ÉS KISTÖZSDETULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FEDELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Eötvös-utca 5. sz.
hová az előfizetési összeget, valamint
a kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 kor.
Kéziratok nem lesznek visszaadva.

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 kor.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

TARTALOM: Előfizetési felhívás. — Év végén. — A nagyárusok proviziója. — Konkurencia. — Vegyes hírek. — Szerkesztői üzenetek.

Előfizetési felhívás!

Kérjük azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetésük jelen számmal lejárt, hogy azt mielőbb megújítani s 1904. év I. negyedére esedékes

5. — korona

előfizetési díjat beküldeni sziveskedjenek.

Egyidejűleg felhívjuk szaklapunkra az érdeklőket szives figyelmet s ajánljuk ezt jóindulatukba.

A „Dohányárusok Közlönyének”
kiadóhivatala,
Budapest, VI., Eötvös-utca 5. sz.

Év végén.

Munka és a létért való küzdelem között mulik az idő. Alig vesszük észre, hogy a hetekből hónapok s a hónapokból évek lesznek, hogy aztán eltűnjenek az örök mindenség tengerében. Az élet értékét felhasználja a munka, mely egybefoly az idővel, hogy tova tűnjön s nem marad meg egyéb csak a fáradság s az öregség.

Természetes, hogy nem minden munka közben lép fel ily drasztikus módon az öregség s az avval járó elenyedés. Hisz már maga az állam is gondoskodik arról, hogy a munkás, tartozék bármely szakmához, némiképen meg legyen védve a szükség és nyomor ellen. A kiskereskedő pedig, ha nem tud a saját szakmaköréből megélni, más kereseti forráshoz is nyul.

Csak a dohányárusok szakmája az, a melynél az állam a lehető legcsekélyebb életbiztosítékot nyújt alkalmazotainak a jelenben, jövőjükre egyáltalában nincs tekintettel. Nem volna oly borzasztó, ha azok, a kik a dohányelárusításnak szentelték, életük legjavát legalább öregségükre biztosítva lennének s csak a legcsekélyebbet is nyújtanak nekik, a mihez mindenkinek kivétel nélkül van joga. Ha körültekintünk, látjuk, hogy mindama páriák, a kik sok-sok éven át a dohányárúk elárusításával foglalkoznak, a rossz és különös körülmények folytán kénytelenek lassan éhen halni.

Nem akarjuk ezen körülményeket részletesen elősorolni, mert hisz a dolog természetében rejlenek. Miután az állam általi elárusítás nem tekintetik üzletnek, hanem az egyént istápoló ügynek, a munkaadó és munkás közötti viszony nem is lehet más, mint olyan, melyet mindenkor meg is lehet vonni.

Annál kevésbé követelheti az árus, hogy öregségére biztosítva legyen. Segélyt addig nyújt a segélyadó, a míg

neki tetszik, vagy a míg nem vág az ő érdek sphaerájába. Ebben áll aztán ezen szakmakör tragikumja, melyet még szakmakörnek sem ismernek el. Hogy pedig egy ilyen szak létezzék s hogy kereskedőnek elismerjék, ennek a célnak a kivására alakult 11 év előtt a Dohányárusok Közlönye. Igen sok baj és hiány volt e szakmában, semhogy azt rövid idő alatt jóvá lehetne tenni, de megalakult a dohánynagyárusok orsz. szövetsége, mely emez anomaliáknak igyekszik véget vetni s szolidárisan fellépve súlyt ad a dohánynagyárusok szakmakörének. Biztosra vesszük, hogy áldásdusan fog működni ugy az egyesek mint az összeség érdekében s azáltal, hogy az egész ország előtt mint szakmakör fog elismertetni.

Ezen példán okulva nem sokára a dohánykisárusok is egyesületté fognak tömörülni. Ezen alkalommal ki fog tűnni, mely elemek hasznosak az államnak s melyek teljesen fölöslegesek. Sokszor mondtuk már, hogy az államnak olyan emberekre van szüksége, a melyek a dohány és szivar elárusítással nem mind mellékcikkkel foglalkoznak. Az a nyomás, mely az igazán tisztességesen működő dohányárusok vállán nyugszik, azért oly súlyos, mert a dohányárusok nagyrésze a rájuk bízott cikknek sem időt, sem fáradságot nem szentelnek. Bizonyos, hogy ezen elemek el fognak különödni s meg fog maradni az a magja az árusoknak, a kik minden óhajukat bizonyos alkalmakkor érvényesíteni fogják. Ezen szövetkezés szükségét beláthatja mindenki annál is inkább, mert ennek szükségességét már rég belátják.

Igy hát be fog következni az az idő, a mikor a dohányárusok munkája, fáradsága meglesz fizetve s életük, ha csak némiképp is, biztosítva lesz. Nehéz munka, de meg kell törni. Csak egy kis jóakarát, energia s tetterőre van szükség.

A ki hátra tekint, láthatja mily nagy az előmenetel e téren s ezért csak semmi nyugalom — inkább törtesünk energikusan előre, mert csak ez vezet célhoz.

A nagyárusok proviziója.

Valamely munkaerőnek egyenlőten megfizetése, abban az esetben, ha a reá fordított tevékenység egyenlő már magában véve is igaztalanság. Előfordulhat olyan esetekben, mint pl. katonáknál és hivatalnokoknál, ahol a lakbér nagyságának aránya a helyi viszonyoktól függ, vagy pedig munkásoknál, a hol az élelmiszerek különböző helyeken majd olcsóbbak, majd pedig drágábbak.

A provizio egyenlőtlensége már az árlejtés kiírásánál kezdődik, mert tudvalevőleg az nyeri el a nagyárust, aki legkevésbé provizio igényel. Ezen módszert igen helytelennek tartjuk, mivel az, aki az eladási jogot megkapja, ugyanolyan kötelességeket vesz magára, mint elődje, mindenképen azonban ugyanannyi munkát végez, mint az előbbi nagyárus.

A kisebb vagy nagyobb forgalom az eladási jutalék kimérésénél számításba nem jöhet, mivel ugy is tudjuk, hogy eme jutalékok mindenütt elnyelik a kiadások. Miután ma az összes nagyárusok jövedelmét a kisáruda hajtja, az a kérdés egy nagyáruda elnyerésénél, hogy ez milyen.

A provizio egyenlőtlenségének egyetlen oka ma az, hogy mennyire van az illető dohány nagyáruda azon dohányraktártól, melyből áruít beszerzi. És éppen ebben rejlik ama hamis konklúzió, melyre a nagyárusok proviziójának kiszámításánál jutnak, de nemcsak az engedély megadásának alkalmával, hanem pl. a megadóztatásnál stb. stb.

A szállítás költségei annyira különbözők, hogy alig lehet a valódi összeget meghatározni. Részben a hajó, a vasúti fuvardíjak, melyek az áru mennyiségétől függenek, részben pedig a kocsis, szekérfuvardíjak, melyek nagysága időjárástól és sok minden egyébtől függ. Itt tehát csak egy módon lehetne segíteni, ugyanis ha a negyedévi kimutatással egyidejűleg fuvardíj kimutatást is beadnának az illető pénzügyigazgatóságokhoz. Ha ezen fuvardíjakat visszafizelnék, akkor egységes lehetne a jutalék is, mivel minden más kiadás az üzlet nagyságától függ, így a munka is. Ezt kijátszani sem lehetne, miután elő kellene írva lenni, hogy a csomagolás minő legyen s hogy szállítandó az áru.

Konkurencia.

Ha az ember egy fővárosi nagyobb kávéházba megy s egy pikoló vagy kávé fogyasztása után esetleg egy jó különleges szivart akar elszíni, egyszerűen a főpinczérnek szól, hogy kérek egy ilyen vagy amolyan szivart és rögtön megkapja. Igaz ugyan, hogy a főpinczérnek ezért az engedélyezett szivességért minden egyes szivart után 4 fillért kell adni, de hát mi az annak, a ki egy szivart el akar színi. Itt két szempont jó tekintetbe, mely roppant igazságtalan és egyenesen a kisárusok rovására megy.

Az egyik az, hogy miféle joga van egy főpinczér vagy kasziros frája minden 7, 8, 9, 11 és 15 krajczáros szivart után 2 krajczár külön illetményt egy olyan árunál, mely állami monopólium s a melynél tisztán és világosan ki van mondva, hogy sem olcsóbban, sem sem drágábban árusítani nem szabad.

A kávéházakban pedig igazán nem titkolóznak ezzel, mert bármely vendég így fizeti s ha néha egy-egy ember meg is botránkozik ezen, egyszerűen kinevetik.

Próbálja meg egyszer egy trafikos, a kinek szintén csak dohányeladási engedélye van, mint a kávéházaknak és adja a szivarkát 1 fillérral drágábban, annak leszdedik még a fejét is büntetésből, de a kávésnak szabad. Miért? Ez érthetetlen! Azzal nem védekezhetnek, hogy nem tudnak róla illetékes körökben, hiszen minden pénzügyőrrel, miniszteri hivatalokkal megtörtént már, hogy hávéház-

ban drága pénzen veszi a magyar királyi egyed-
áruság áruit.

A másik szempont, hogy van olyan utunk például, a hol egymás mellett s közvetlenül átellenben az ut mentén körülbelül 400 lépésre van 3 dohányárús és 8 kávéház. Már most, a kávéházakban kapni speciálitást szivart, cigarettát, igaz ugyan, hogy drágábban, de kapni, annak is van magyar királyi dohányeladási joga, épp úgy mint a trafikosnak. Kérdem most, hogy a közeposztályú ember, a ki például jó, könnyű, világos szivart akar színi, hol vesz? Bemegy egyszerűen a 8 kávéház közül valamelyikbe s vesz, szép változatot Media-szivart, fizet ugyan darabjáért 10 krajczárt, de az jó, világos szivart.

Kérdem továbbá miféle jogon köteles eltérni a dohánykísérő, a ki egész nap testet és ideget ölt munkát végez azzal, hogy kizárólag a magyar királyi dohányjövődéknek szenteli életét, miszerint a mellette lévő kávéházak tulajdonosai egyszerűen kinevelték azért a számságért, hogy trafikos, mikor ő mint kávé egyszerűen dohánykísérő és különlegességi árus. Van tehát 400 lépésnyi közön 11 dohánykísérő és 8 különlegességi árusa, a kik nem mint a dohányárúsok 7—8 százalékra dolgoznak, hanem egyszerűen 25—30 vagy még többre. S erre ezeknek engedélyük van a pénzügyminisztertől!

A múlt években szó volt arról, hogy még egy különlegességi árudát állítanak fel. Az eszme abba maradt, mert úgy mondták, hogy a fő- és szekváros az egy váci-utcai mellett nem bír el még egy különlegességi árudát, akkor ez sem élhetne meg, az sem! Igazuk volt, mert az az egy igazán nem valami busás százalékra dolgozik. Dolgozik azonban az a 700—800 kávé, a ki mind különleges engedéllyel bíró különlegességi árus, nekik szabad minden egyes szivarjánál 2 krajczárt, azaz 100 szivaránál 2 forintot nyerni. E mellett nincs semmi külön kiadása a dohányárudájára, ez csak szivesség, csalogató a vándorok részére s mégis némely kávé eből tisztán, fényesen megelhet.

Fogadni mernék, ha annak a szegény különlegességi árusnak szintén megengednék, hogy drágábban árulja szivarjait, elegendő az államnak a provizóit! De hol itt az erkölcs, hol az igazság?

Mert tudnak erről mindenütt az illetékes körökben a pénzügyortól a miniszterig! De hát miért nem akarják észre venni?! A szegény dohányárús börtöt lenyuznák ezért, a kávé garázdalkodását hallgatagon, moeolyogva tűrik.

Kövelem az ország dohányárúsai és az igazság nevében, hogy ezen anomáliának végrevalahára véget vessenek!! H. N.

Vegyes hírek.

Legmagasabb kitüntetés. Madarassy Gábor miniszteri tanácsos, a dohányjövődék központi igazgatóját ő felsége a Lipót-renddel tüntette ki. Ez alkalommal a magas kitüntetés oly magas állású államhivatalnokot ért, kinek nagy tehetsége különösen predestinálja erre a kiváló szorgalmat és ambícióit igénylő állásra. Mikor évekkal ezelőtt erre a felelősségteljes állásra kinevezték, az akkor még fiatal miniszteri osztálytanácsos nem hozott semmi egyebet magáé, mint mérhetetlen ambícióját, talentumát. Ezen jó tulajdonságok azonban csak akkor hatnak, ha tanulni vágyás, alkotó kedv és szigorú lelkiismeretesség van jelen. Ezen irányban a legjobb példa Gränzenstein Béla jelenlegi államtitkár, a ki az akkor még gyöngye lábán álló dohánymonopóliumot talpra állította s mint a dohányjövődék központi igazgatója elévülhetetlen érdemeket szerzett. Egyenlő ambíciók, a dohányjövődék óriási területét kibővíteni, újat alkotni, a rosszat eltávolítani Madarassy Gábor miniszteri tanácsosnak szintén intenciója. A mellette álló derék hivatalnokok munkája bizonyítja ezt legjobban, mert az elért szép eredményt csakis ilyen vezetés mutathatja fel.

A dohányzás befolyása az agyra. A tulságos dohányzás ellen Párisban alakult egyesület az évi gyűlésén dr. Gelineau jelentésében főképp a káros befolyással foglalkozott, melyet a tulságos dohányzás a gondolkodás szervére, az agyra gyakorol. Ennek a káros befolyásnak elő

tanuja Goncourt Emil a híres regényíró, a ki maga is szenvedélyes cigarettázó lévén, egy napon arra a kellemetlen felfedezésre jutott, hogy a lábai nagymérvben meggyengültek s hogy nem képes dolgozni. Gyantította, hogy a nikotin okozta e bajt és elhatározta, hogy lemond a dohányzásról. De hát nagyon fájdalmas dolog — beszéli Goncourt — 40 éves megszokás után lemondani a dohányzás élvezetéről. Ujjaim időnként mégis sodrogattak egy papirszeletet, melyre egyik zsebem melében akartak, sőt egy éjjel azt álmodtam, hogy lázasan keresek dohányt Páris összes dohánylőzdéiben. De 48 óraja daczolok már megrogzított szokásommal: vajjon diadalmaskodom-e? Több napi ellentállás után Goncourt konstátta, hogy jobban érzi magát, de oly boldogtalanná teszi a dohányzás nélkülözése, hogy időnként így szól magához: „Ha megütne véletlenül a guta, úgy hogy egész bizonyos volnék benne, hogy soha ez életben nem dohányoznám, óh, hogy dohányoznék akkor!” Végre is azonban Goncourt végképp győzedelmeskedett szokásán és egészsége teljesen helyreállt. A párisi dohányzás elleni egyesület már több mint 5000 tagot és 150.000 frankot rendelkezik. Az alelnök megjegyezte, hogy 100.000 frankot hágy az egyesület halála után. Legközelebbi céljául az egyesület külön helyiségek nyitását tűzte ki kávéházakban, vendéglőkben és egyéb helyeken nem dohányzók számára.

A gyufagyártás neve. Chicagóban az ottani legnagyobb gyufagyár, a „The Diamond Matc Co.” részvényei néhány hét alatt 115-ről 218-ra emelkedtek. E nagyobbszerű áremelkedés egy új gép feltalálásával áll összefüggésben, mely gépre nevezett társaság máris szabadalmat nyert. Egy ily gépbe helyezett fatuskót a gép, a mely egyuttal a gyűjtő anyagot is fölveszi, gyufákka változtatja, a nélkül, hogy a munkás az egész manipulációval érintkezésbe jöjjön. A csontszuvasodás ennek folytán örökre el van hárvita. A mi a gép képességét illeti, elég fölemlíteni, hogy 300 gép elégséges volna ahhoz, hogy az egész földgömböt gyufával ellássa. A francia kormány máris folytat tárgyalásokat az amerikai társasággal ily gépek megvétele iránt.

Dohányzók királya. Ezt a nevet vivta ki magának egy londoni bankár. Híres nagy dohányos volt ő mindig, a ki napjában tekintélyes számú havannát füstölt el s a ki a minap összeakadt egy barátjával. Ez is nagy dohányos volt s persze, hogy versengő szó került közöttük csakhamar arról, hogy ki tud több szivart elszívni napjában? A bankár akkor így szólt:

— Tizenkét óra alatt elfüstölök egy kiló erős kubai dohányt is...

Fa barátja kételkedett ezen és végre is hát fogadtak reá. A kiló dohányt szivarra sodortatták, száz darab került ki belőle, a melyet a bankárnak reggel tíz órától este tíz óráig mind el kellett füstölnie. Csak azt a kikötést tette, hogy levégőn szivhasson, lehetőleg hajó földzeten. Kilencz óra és husz percz alatt nyolczvanhat szivarral készült el, amelyet mind egy hüvelyknyire szivott le. Akkor aztán vesztettnek jelentette ki a fogadását a barátja, mert a hátralevő tizenegy szivart már közönséges dohányos is el tudja füstölni két óra és negyven percz alatt. A bankár még csak fejfájást se kapott a rengeteg számú szivartól. Füstölés közben csupán egy kotelettet evett meg s időközben vizezett brandyt ivott.

Szivarvégek. Angliában már évek óta létezik egy társaság, mely a szivarvégeket az utcán felszedeti s ezeket szegény embereknek eladja. A szivarvégek értéke évenként 3 millió koronára rug.

Burnót. A burnót használatának csökkenését általában a civilizációval szokták összeköttetésbe hozni. Ezzel szemben egy angol folyóirat bebizonyítja azt, hogy a mult század végének és a jelen évszázad elejének nagy emberei szenvedélyes burnótfogyasztók voltak. Quite, Schiller, Lessing, Klopstock, valamint Anglia és Franciaország nagy emberei használták burnót. Nálunk Deák Ferencz volt a burnótnak nagy barátja. A burnótfogyasztás csökkenésének okát valószínűleg a dohányfogyasztás emelkedésében találjuk meg.

Szerkesztői üzenetek.

W. urnak, Budapest. Vettük az Ön sorait s arra a következőkben válaszolunk: Mindekelőtt vegye tudomásul, hogy épen az Ön üzlete, mely egy nagy utcában az egyetlen trafik, kívülről olyan, hogy inkább hasonlít zsihárusüzlethez, mint m. kir. dohányárudához. Az ajtón minden szabad hely teli van aggatva képes levelező-lapokkal, heti lapokkal stb., a kirakata szintén. A legjobb akarat mellett sem lehetne azt dohányárudának nézni. Pedig, a mint mi tudjuk, ez szabályzatellenes, de persze ezt Ön nem tudja?! A mi pedig az gyermekes kifakadását illeti, azon mi csak egy jót nevelhetünk, de eszünkbe juttat az Ön levele egy régi közmondást: „A kinek a háza ég, az kiabál először.” Nos, kedves W. ur, az Ön háza, ugylátszik, nagyon ég, mert Ön maga kiabál. Különben pedig egy jó tanácssal is szolgálhatunk, tudniillik *ne fájjon Önnök a mi fejünk.*

K. L., Misk. Az Ön igen talpra esett cikket a jövőben közzélni fogjuk. Az eszme nagyon jó.

R. Róza, Bpest. Már megint panasz?! Megint világos szivar kellene! Hisz egy bizonyos százalékot mindig kap, a nagyárús nem adhat többet, mint a mennyit ő maga kap. Türelem!

B. J., Szeged. Levél ment, de itt is kijelentjük, hogy a jövő hét folyamán. Igen sok elintézni való van még az alapszabályokkal s míg azok szentesítve nincsenek, addig csak szerényen, de serényen működünk.

Z. F., Fiume. Kérünk feleletet.

S. T., V. Eladni dohányárudát nem szabad, azt kegyednek tudnia kell. Ennek nem tudása nem szolgál mentességül.

L. Péter, Bpest. Csak forduljon bizalommal hozzánk, mi mindenben kellő felvilágosítást adhatunk Önnök. Naponta 9—12 és délután 3—6 a szerkesztőségben Eötvös-utca 5. szám alatt.

K. Mór. Benne van a szabályzatban. Az a § megváltozott. Önnök joga van kérni a kamatnélküli kölcsönt annyi erejéig, a mennyi érintetlen tartalék készlettel kell rendelkeznie.

Laufer Károly. Előfizetőinknek a legnagyobb szivességgel állunk rendelkezésére.

Cs. Keresztély. 1. Az említett utcában egy dohányáruda van, ha folyamodik, azt hiszen megkapja az engedélyt. Nagyon forgalmas, jó hely s ha annyi pénzt fektett belé, a mennyit levelében említ, gyönyörűen megélhet. 2. Illetőségi bizonyítvány is kell. 3. Az nem baj, hogy a helyiség nagy, az a legjobb ajánlólevél. Említse még meg kérvényében, hogy hány ezer forintot kíván befektetni és hogy milyen előkelő és a szabályzatnak megfelelő módon kívánja vezetni az üzletet.

X. Y. Z. Mellékezik igen sok van. A különböző forgalmi eszközök jegyei, bel- és külföldi lapok, szivarzó-eszközök stb. Csak ne ragassza teli az ajtókat képes levelező-lapokkal, mint azt némelyek teszik, a kik azt hiszik, hogy ők képes levelezőlap-gyárosok s nincsenek annak tudatában, hogy m. kir. dohányárúsok.

Z. Arnold, Kőbánya. Önnök van igaza, abban magyar kertidohány is van.

B. Ernő. Csodáljuk. Az említett gyár egyike hazánk legjobb dohánygyárainak s ott olyan dolog elő nem fordulhat. Ennek oka a dohányraktárban keresendő, ahol talán nagyon is száraz helyen tartották a dohányt.

L. Ferencz, Budapest. A mint láthatja, van olyan dohánykísérő is, aki éppen azt a multkorai cikkünket szándékosan félremagyarázta, de hát annak valószínűleg van oka erre.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS.)

INHALT: Zum Jahresschluss. — Die Verkaufsprovision der Grosstrafikanten.

Zum Jahresschluss.

Unter Arbeit und Vollzug der täglichen Berufspflichten, eilt die Zeit rasch dahin. Kaum werden wir es gewahr, dass die Wochen und Monde zu Jahre werden, um in das Reich der Ewigkeit zu sinken, der Werth des Lebens wird daher allmählig aufgebraucht von der Arbeit, die sich mit der physischen Zeit verschmilzt, um dahinzueilen, ohne mehr zurückzulassen, als die Spuren der Ermüdung und des Alters.

Freilich, nicht auf allen Arbeitsgebieten trifft dies in solch drastischer, tragischer Weise zu, dass ein Menschenalter, ausgefüllt von rastloser Arbeit vergeht, ohne zumindest das Alter, wo die Arbeitskraft nicht mehr vorhanden ist, vor Noth geschützt zu wissen. Hat doch unser humanes Zeitalter einerseits, andererseits die Gesetzgebung dafür gesorgt, dass der Arbeiter, gehörte er welcher Berufsklasse immer an, zumindest einigermaßen vor Noth und Entbehrung geschützt sei. Und was der Kleinhandel betrifft, so erwirbt er ja nach der Zeitdauer seines Bestandes, oder aber er versucht sich in einer andern Branche, wenn das eigene Geschäft kein Gewähr bietet, zum Vorwärtskommen.

Einzig und allein der Tabakverschleiss ist es, wo der Staat jene Leute, die sich damit befassen, in einer Weise ausnützt, dass ihnen bei dem allzukarg bemessenen Lohne, die Gegenwart ein schweres Fortkommen bietet, die Zukunft aber eine fast trostlose Perspektive schauen lässt.

Wir unterlassen es, diese Ursachen zu schildern, denn sie liegen leider in der Natur des Faches selbst, das nun einmal nicht anders geartet ist. Nachdem der Vertrieb der vom Staate in den Handel gebrachten Tabakprodukte nicht als Geschäft sondern als eine das Individuum unterstützende Sache aufgefasst wird, kann ja natürlich das Verhältniss zwischen Arbeitgeber und Arbeitnehmer nur ein solches sein, dass ihm diese Wohlthat jederzeit entzogen werden kann.

Um in dieser Beziehung eine Wandlung hervorzubringen, um einen Grossverschleisser-Beruf, wie auch einen Tabakverschleisser-Beruf zu schaffen, entstanden vor elf Jahren diese Bätter, doch zu viele Übelstände und Mängel, welche die Einzelnen und die Gesamtheit der Gross- und Kleinverschleisser in ihrer Existenz bedrohten, waren vorhanden, als dass es nicht unsere Pflicht gewesen wäre, vorerst an die Wegräumung all dieser Schäden zu arbeiten, bevor wir daran denken konnten, die Gross- und Kleintrafikanten zu einer Berufs-klasse zu vereinigen, die dann in den Stand gesetzt wird, solidarisch die Wahrnehmung ihrer Interessen zu vertreten und zu fördern. Der halbwegs leidliche Zustand, in dem sich der Beruf der Grosstrafikanten dormalen befindet, brachte es zuwege, dass er zum Bewusstsein seiner Existenzberechtigung gelangte und so entstand im Laufe dieses Jahres der Verband der ungarischen Grosstrafikanten, dem sich bis nun der grösste Theil der Grosstrafikanten angeschlossen hat, um gemeinsam seine Interessen zu fördern. Mit Stolz konstatieren wir, dass diese Schöpfung es verspricht, sie werde in segensreicher Weise für den Einzelnen, wie für die Gesamtheit wirken und dadurch, dass sie vor aller Welt sich als Berufs-klasse deklarirte, auch in moralischer Beziehung jenes Ansehen geniessen, wie jede ähnliche Korporation irgendwelchen Handelsartikels.

Diesem Beispiele folgend, werden aber auch die Tabak- Kleinverschleisser Ungarns sehr bald zu einem Verbands vereinigen und es wird sich bei dieser Gelegenheit dann sehr deutlich zeigen, welche Elemente als Ver-

schleisser dem Staate nützlich und welche als überflüssiger Ballast ganz entbehrt werden können. Schon oft haben wir es ausgesprochen, dass wir Tabak- beziehungsweise Zigarren- und Zigarettenverschleisser brauchen, nicht aber Leute, denen es gänzlich Nebensache ist, ob dieser ihr Nebenartikel Absatz findet oder nicht. Der Druck, welcher heute auf den wirklich tadellos wirkenden Tabaktrafikanten lastet, rührt eigentlich nur daher, weil der grösste Theil unter ihnen dem ihnen anvertrauten Staatsartikel, weder Zeit noch Mühe, noch Kapital, noch Interesse widmet. Es ist nur natürlich, dass diese Elemente zum Anschlusse an eine derartige Vereinigung nicht geeignet sind, aus welchen Grunde sich der Kern der richtigen Verschleisser leicht absondern und demgemäss bei allen Gelegenheiten seine Wünsche geltend machen und erfüllt sehen wird. Auf die Nothwendigkeit dieser Vereinigung bedarf es durchaus nicht hinzuweisen, zumal der Wunsch, einen Verband der Kleinverschleisser zu begründen, seit vielen Jahren von der Gesamtheit vorliegt.

Und so dürfte sich auch, wenn die Zeit auch noch so hastig dahineilt und mit ihr die Hoffnung immer geringer wird, für Plage, Mühe und Arbeit zumindest jenen Lohn einzuhemmen, der in einer sorgenlosen Existenz besteht, gleichwohl jenes Mittel finden lassen, was der Selbsterhaltungsbetrieb energisch fordert und das geeignet ist, die Tabakverschleisser in Hinsicht des Erverbes, allen anderen Gross- und Kleinhändlern gleichzustellen. Es ist ein hartes Stück Arbeit, aber es muss verrichtet werden. Hierzu bedarf es nur der richtigen Erkenntniss für das eigene Wohl, der Energie, der Thatkraft und des guten Willens. Wer hinter sich sieht, der erblickt den Fortschritt auch auf diesem, so eigenartig gestalteten Berufswesen und darum — nur kein Stillestehen — nur ein rüstiges, energisches Vorwärtsschreiten kann zum Ziele führen.

Die Verkaufsprovision der Grosstrafikanten.

Die Ungleichheit einer Bezahlung für eine Arbeitsleistung, die gleicher Art bei Jedem ist, der sie berufsmässig ausführt, bildet an und für sich schon eine durch nichts gerechtfertigte Ungerechtigkeit. Es können wohl Umstände dazu beitragen, dass ein und dieselbe Arbeitsleistung jeweilig wohlfeiler oder theurer honorirt wird; wenn dies aber der Fall ist, dann müssen Gründe dafür vorhanden sein, wie zum Beispiel derjenige es ist, welcher bei Militär und Beamten als Quartiergeld oder Diurnen sich jeweilig nach den Ortsverhältnissen richtet, oder aber bei Arbeitern, welche die Lebensmittel an verschiedenen Orten, bald billiger, bald theurer bezahlen müssen und demgemäss bezahlt werden.

Die Ungleichheit der Verkaufsprovision der Grosstrafikanten, welche diese für die Ausfolgung der Waaren an so und so viele Kleinverschleisser, von der Tabakregie erhalten, sie beginnt schon in dem Augenblicke, wo die Konkursausschreibung zur Besetzung einer Grosstrafik-Stelle erfolgt. Denn bekanntlich erhält doch der Mindestbietende die Lizenz zur Besorgung des Verschleisses, wodurch natürlich der Prozentsatz stets auf das Minimalste herabgedrückt wird. Wir halten diesen Modus für sehr unrichtig, nachdem ja Derjenige, welcher den Verschleiss erhält, gleiche Verpflichtungen, wie sein Vorgänger übernimmt, in jedem Falle aber dieselbe Arbeitsleistung zu bewältigen hat, wie jeder andere Grossverschleisser.

Der Mehr- oder Minderkonsum einer

Grosstrafik kann bei Fixirung der Verkaufsprovision keine wesentliche Rolle spielen, weil ja bekanntlich die Sachlage eine solche ist, dass die gesammte Verkaufsprovision fast überall, sei es die kleinste, sei es die grösste Verschleissstelle, von den Kosten verschlungen wird. Nachdem ausnahmslos dormalen sämtliche Grosstrafikanten ihren eigentlichen Nutzen aus ihren Kleinverschleissern ziehen, kommt es lediglich auch überall darauf an, ob der Kleinverschleiss rentabel ist oder nicht.

Der einzige Grund, welcher daher für die Ungleichheit der Verkaufsprovisionen spricht, besteht in der Entfernung der betreffenden Grosstrafik von dem Fassungsorte, beziehungsweise dem Tabakmagazin, wo sie zur Fassung angewiesen ist. Und darin liegt eben der falsche Schluss, den man hinsichtlich der Berechnung der Grossverschleiss-Provision nicht nur bei der Ertheilung der Lizenz, sondern auch bei allen künftigen Berechnungen, wie zum Beispiele gelegentlich der Besteuerung, etc., bezüglich des eigentlichen Verdienstes des Grosstrafikanten macht.

Die Berechnung der Frachten, Zufuhren und anderweitiger Expeditionskosten, ist nämlich eine derartig schwierige, dass kaum mit Bestimmtheit der richtige Betrag dafür eingestellt werden kann. Theils sind es die ungleichen Frachtätze auf den Bahnen und Schiffen, die sich bekanntlich auch nach gewissen Mengen der aufgegebenen Waaren richten, theils sind es die Landfahrten mittelst Wagen, die je nach der Jahreszeit, bald hoch, bald niedriger sind, dann aber auch bedarf ja jeder Grosstrafikant irgend einer Vertretung im Fassungsorte, will er selber nicht jedesmal durch seine Anwesenheit dort, die Kosten noch mehr vertheuern.

Es gibt also nur das einzige Mittel, eine Gleichheit in der Verkaufsprovision herbeizuführen, wenn gleichzeitig mit den Vierteljahrsausweisen auch ein streng genau geführter Ausweis über die verausgabten Fracht- und Zufuhrkosten abgeliefert und mit den nöthigen Belegen versehen, den Rechnungsabteilungen der Finanzdirektionen, von Seite der Grosstrafikanten zur Verfügung gestellt werden würde. Wenn diese Kosten dem Grosstrafikanten zurückerstattet würden, dann könnte die Verkaufsprovision auch überall eine gleiche sein, da alle anderen Kosten sich nach dem Umfange des Verschleisses, daher auch nach der zu leistenden Arbeit richten würden. Ein Missbrauch in dieser Beziehung wäre ganz ausgeschlossen, umso mehr, als auch Bestimmungen hierüber geschaffen werden könnten, welcher Art die Verfrachtung sein dürfe und wie sie zu bewerkstelligen wäre.

Neuheit.

Für Gross- und Kleintrafikanten.

Der „Szivarmető“, ein ausgezeichnetes Präparat zum Verkleben beschädigter Zigarren, eignet sich in lohnender Weise zum Wiederverkaufe. Der „Szivarmető“ ist sowohl für lichte wie auch für dunkle Zigarren zu haben und wird in Blechumhülle für 20 Heller, in Papierumhülle für 10 Heller in Detail verkauft.

Im Grossen, für den Verschleiss:

100 Stück in Blechschachteln 16 Kr.

100 „ „ Papier „ 8 „

Provinz-Aufträge unter Nachnahme franko zu richten an

DONNER BERTALAN,

Budapest, VIII., Csokonai-utca 8/b.

Alapított 1856.

A Pojatzsi-féle gyújtó a legjobb!

Számos év óta Magyarországon legjobban be van vezetve és mindenütt kapható!

Fl. Pojatzsi & Comp.

es. és kir. szab. gyufagyárak

DEUTSCH-LANDSBERG.

Vidéki megrendelések közvetlenül Deutsch-Landsbergbe intézendők.

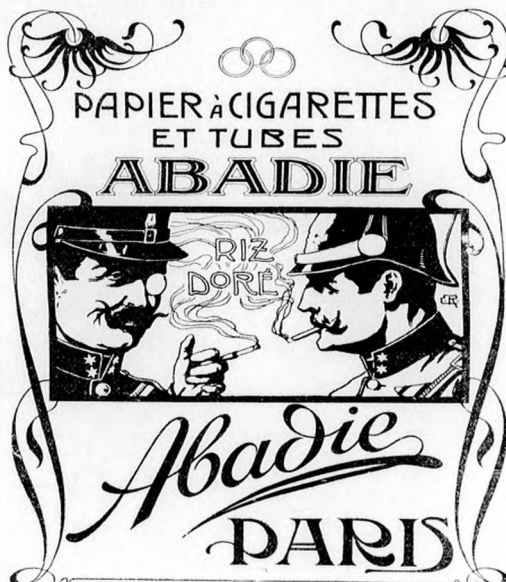
A világ egyedüli gyufagyára, amely az 1900. évi párisi világkiállításon két első díjjal lett kitüntetve, u. m. : XIV. csoport (Vegyipar.) „Grand Prix“ (legmagasabb kitüntetés). XVII. csoport (Kivitel.) Arany érem.

Főraktár kizárólag Budapest részére:

DARVAS S. és TÁRSA, V., Hold-utca 9. sz.

A világ
legismertebb és
legrégebb gyárt-
mánya!

Minden kis- és nagytözs-
dében, valamint nagyke-
reskedésekben kapható.

Ältestes
renomirtes Fabrikat
der Welt!

Zu haben in allen Klein-
und Grosstrafiken und
Grosshandlungen.

==== Feltűnő ujdonság. ====

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a do-
hányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

legjobb valódi francia

szivarkapapir és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.